ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 998
Ημερομ. Κατάθεσης: 3/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: : Την κ. Υπουργό Πολιτισμού

Θέμα: «Ακύρωση από την ΕΑΔΗΣΥ των διαγωνισμών του ΟΔΑΠ για τα 27 πωλητήρια και για τους χώρους υγιεινής και φύλαξης της Ακρόπολης: ποιος θα λογοδοτήσει για την παράκαμψη της νομιμότητας στα σημαντικότερα μνημεία της χώρας;»

Σύμφωνα με σχετικές δημοσιευμένες πληροφορίες, η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) με τις αποφάσεις υπ' αριθμ. 1831 και 1828 δέχθηκε τις προσφυγές που ασκήθηκαν στις 28 Αυγούστου 2026 και ακύρωσε δύο διαγωνιστικές διαδικασίες του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (ΟΔΑΠ), ο οποίος υπάγεται στην εποπτεία σας. Ακυρώθηκε ταυτόχρονα και η από 14 Αυγούστου 2026 σχετική σύμβαση με την κοινοπραξία Space Hellas – Radiant Technologies.

Η πρώτη αφορούσε την εκμετάλλευση 27 πωλητηρίων σε κορυφαίους αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, όπως η Ακρόπολη, η Αρχαία Ολυμπία, οι Δελφοί, η Κνωσός, οι Μυκήνες, η Επίδαυρος και το Σούνιο, χρηματοδοτηθέντα σε σημαντικό βαθμό από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η δεύτερη αφορούσε την παραχώρηση των χώρων υγιεινής και των θυρίδων φύλαξης στην Ακρόπολη και στην Αρχαία Αγορά.

Η κρίση της Αρχής δεν αφορά μια τυπική παράλειψη, αλλά την ίδια τη νομική βάση των διαγωνισμών. Ο ΟΔΑΠ επέλεξε να τους προκηρύξει με το Προεδρικό Διάταγμα 715/1979 για τις εκμισθώσεις ακινήτων και όχι με τον ν. 4413/2016 για τις συμβάσεις παραχώρησης. Οι προκηρύξεις αναρτήθηκαν μόνο στη «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του Οργανισμού. Δεν δημοσιεύθηκαν στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) ούτε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕΑΔΗΣΥ έκρινε ότι πρόκειται για παραχώρηση υπηρεσιών και όχι για απλή μίσθωση χώρου. Έκρινε επίσης ότι η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης για τα πωλητήρια υπερβαίνει το ενωσιακό κατώφλι των 5.404.000 ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι ο διαγωνισμός όφειλε να είναι πανευρωπαϊκός.

Όπως επισημαίνει και ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων, ο ΟΔΑΠ εμφάνισε τεχνηέντως τη σύμβαση ως «εκμίσθωση», αποκρύπτοντας ότι επρόκειτο για οργανωμένη παροχή και διαχείριση υπηρεσίας, ενώ περιέλαβε και φωτογραφικές διατάξεις που οδήγησαν στην υποβολή μίας μόνον προσφοράς.

Οι συνέπειες της επιλογής αυτής φάνηκαν στο αποτέλεσμα. Για τα 27 πωλητήρια κατατέθηκε, σύμφωνα με όσα έχουν ήδη τεθεί στη Βουλή, μία και μόνη προσφορά. Ανάδοχος αναδείχθηκε η μοναδική προσφέρουσα ένωση εταιρειών «Space Hellas A.E. – Radiant Technologies A.E.», με μηνιαίο μίσθωμα 50.600 ευρώ έναντι τιμής εκκίνησης 46.030 ευρώ και ποσοστό 2% επί των πωλήσεων. Η σύμβαση υπογράφηκε στις 14 Αυγούστου 2026, παραμονή του Δεκαπενταύγουστου, για έξι έτη με δυνατότητα παράτασης για άλλα έξι.

Υπενθυμίζεται ότι ήδη από τις 21 Σεπτεμβρίου 2026 είχα καταθέσει Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων (ΑΚΕ) προς εσάς, με την οποία έθετα ακριβώς τα ίδια κρίσιμα ζητήματα: τη μία και μόνη προσφορά, τους φωτογραφικούς όρους του διαγωνισμού, το δυσανάλογα χαμηλό μίσθωμα των 50.600 ευρώ, την έλλειψη ουσιαστικού ανταγωνισμού και την ανάγκη κατάθεσης όλων των σχετικών μελετών και συμβάσεων. Η εν λόγω Ερώτηση και ΑΚΕ παραμένει έως σήμερα αναπάντητη, κατά παράβαση της κοινοβουλευτικής υποχρέωσης ενημέρωσης της Βουλής.

Στη συνέχεια εγκρίθηκε ως μισθώτρια η εταιρεία «Ελληνικά Αναμνηστικά Α.Ε.», η οποία κατά τα δημοσιεύματα ιδρύθηκε από την ίδια την ανάδοχο. Πρόκειται για πωλητήρια που κατασκευάστηκαν ή ανακαινίστηκαν με δημόσιους πόρους και κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης. Μόνο η ανακαίνιση του πωλητηρίου της Ακρόπολης κόστισε περίπου 600.000 ευρώ. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι και άλλα πωλητήρια (Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, Εθνικού Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων, Μουσείου «Θεσσαλονικέων Μητρόπολις», Τατοΐου, Μυστρά, Πειραιώς 260, ΒΕΜ, Τεμένους Τεφτερντάρ στην Κω και Κεραμεικού) έχουν ήδη εκμισθωθεί στην ίδια εταιρεία με το ίδιο νομικό πλαίσιο, το οποίο η ΕΑΔΗΣΥ έκρινε παράνομο.

Στη δεύτερη περίπτωση η εικόνα είναι εξίσου ανησυχητική. Η διαδικασία ξεκίνησε με δική σας απόφαση στις 14 Απριλίου 2026, και ο ΟΔΑΠ προκήρυξε τον διαγωνισμό τρεις μόλις ημέρες αργότερα. Οι χώροι υγιεινής και φύλαξης ενός μνημείου με περίπου πέντε εκατομμύρια επισκέπτες τον χρόνο δόθηκαν στην εταιρεία Public Shine Facility Management A.E. Η εταιρεία αυτή συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2025 και, κατά τα δημοσιεύματα, δεν διαθέτει προηγούμενη εμπειρία στο αντικείμενο. Ο επισκέπτης που έχει ήδη πληρώσει εισιτήριο 30 ευρώ θα καλούνταν να πληρώσει επιπλέον 1 ευρώ για να χρησιμοποιήσει τις εγκαταστάσεις υγιεινής. Και οι νέες εγκαταστάσεις υγιεινής, αν και ολοκληρωμένες, παραμένουν επί μήνες κλειστές για το κοινό, όπως αναφέρεται, εν αναμονή του ιδιώτη λειτουργού.

Η εικόνα αυτή περιέχει αντιφάσεις που δεν μπορούν να καλυφθούν με γενικόλογες διαβεβαιώσεις. Ο ΟΔΑΠ χαρακτήρισε «μίσθωση χώρου» μια σύμβαση που, κατά την ΕΑΔΗΣΥ, ξεπερνά τα πεντέμισι εκατομμύρια ευρώ και υπάγεται στο ενωσιακό δίκαιο. Το Υπουργείο Πολιτισμού επικαλείται τον εκσυγχρονισμό και την αύξηση των εσόδων, αλλά δεν έχει δημοσιοποιήσει πλήρεις οικονομικές μελέτες που να το αποδεικνύουν.

Οι επισκέπτες πληρώνουν από τα πιο ακριβά εισιτήρια στην Ευρώπη, ενώ βασικές υποδομές που χρηματοδοτήθηκαν από τον κρατικό προϋπολογισμό μένουν κλειστές για να περάσουν σε ιδιώτη. Και την ίδια στιγμή που η κυβέρνηση ζητά από τη Βουλή να εμπιστευθεί τη διαχείριση των εσόδων της πολιτιστικής κληρονομιάς σε νέα ανώνυμη εταιρεία, ο ήδη υπάρχων φορέας αποδεικνύεται ανίκανος να διενεργήσει δύο διαγωνισμούς σύμφωνα με τον νόμο. Το θέμα είχε ήδη επισημανθεί από τον Σύλλογο Ελλήνων Αρχαιολόγων με αναφορά του στις 4 Οκτωβρίου 2026 στους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (ΕΡΡΟ).

Κατόπιν τούτου ερωτάται η αρμόδια Υπουργός τα ακόλουθα:

1. Θα προκηρυχθούν νέοι διαγωνισμοί με βάση τον ν. 4413/2016 και, για τα πωλητήρια, με πανευρωπαϊκή δημοσίευση, όπως επιβάλλει το ενωσιακό δίκαιο;

2. Ποιος αποφάσισε, σε ποια συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΔΑΠ και με ποια γνωμοδότηση νομικής υπηρεσίας, να προκηρυχθούν οι διαγωνισμοί με ένα Προεδρικό Διάταγμα του 1979 και όχι με την ισχύουσα νομοθεσία για τις συμβάσεις παραχώρησης;

3. Ποια προληπτικά μέτρα ελέγχου νομιμότητας έλαβε το Υπουργείο σας ως εποπτεύουσα αρχή πριν από την υπογραφή των συμβάσεων; Γιατί δεν ζητήθηκε η γνώμη της ΕΑΔΗΣΥ ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου για συμβάσεις τόσο μεγάλης αξίας σε τόσο ευαίσθητους χώρους;

4. Πώς εξηγείτε ότι σε σειρά διαγωνισμών του ΟΔΑΠ εμφανίζεται ένας μόνο υποψήφιος ανάδοχος και ότι αναδεικνύονται επανειλημμένα οι ίδιες εταιρείες; Με ποιους συνεργάστηκε το Δ.Σ. του ΟΔΑΠ για την κατάρτιση των τευχών των ακυρωθέντων διαγωνισμών και γιατί έγιναν απευθείας αναθέσεις μελετών στις ίδιες εταιρείες και πώς αιτιολογείτε την πιθανή σύγκρουση συμφερόντων;

5. Ποιος θα λειτουργεί τα 27 πωλητήρια μέχρι την ολοκλήρωση νέου νόμιμου διαγωνισμού; Θα επιτρέψετε την «προσωρινή» συνέχιση της λειτουργίας τους από τις ίδιες εταιρείες, η σύμβαση των οποίων κρίθηκε προϊόν άκυρης διαδικασίας; Προτίθεστε να εξετάσετε την ακύρωση και των προγενέστερων συμβάσεων της ίδιας εταιρείας για άλλα πωλητήρια που συνήφθησαν με το ίδιο παράνομο πλαίσιο;

6. Πότε θα ανοίξουν για το κοινό οι νέοι χώροι υγιεινής της Ακρόπολης, που κατασκευάστηκαν με δημόσιο χρήμα και παραμένουν κλειστοί;

7. Μετά από ακύρωση με τέτοια αιτιολογία, θεωρείτε ότι η σημερινή διοίκηση του ΟΔΑΠ μπορεί να συνεχίσει να διαχειρίζεται τους πόρους της πολιτιστικής μας κληρονομιάς; Προτίθεστε να διατάξετε ΕΔΕ ή έλεγχο από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας για να αποδοθούν ευθύνες;

8. Γιατί δεν έχει απαντηθεί έως σήμερα η σχετική Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων που κατέθεσα στις 21 Σεπτεμβρίου 2026 για το ίδιο θέμα; Πότε θα δοθούν οι απαντήσεις και τα σχετικά έγγραφα που ζητήθηκαν;

Η ερωτώσα βουλευτής

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)